

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА» СТУДЕНТАМ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ**

Н. С. Михайловська, Г. В. Грицай

Запорізький державний медичний університет

**METHODICAL, EDUCATIONAL AND ORGANIZATIONAL PROVISION OF TEACHING GENERAL
PRACTICE – FAMILY MEDICINE TO ENGLISH-SPEAKING STUDENTS**

N. S. Mykhailovska, G. V. Gritsay

Zaporizhian State Medical University

Стаття розглядає організаційно-методичні особливості та проблеми викладання дисципліни загальна практика – сімейна медицина студентам VI курсу міжнародного факультету англійською мовою. На підставі накопиченого досвіду викладання пропонуються шляхи вирішення цих проблем: адаптації вітчизняної програми до особливостей викладання дисципліни в зарубіжних країнах, активізація роботи зі створення навчально-методичних посібників та практикуму англійською мовою відповідно до навчальної програми, оновлення і вдосконалення бази тестових та ситуаційних завдань клінічної спрямованості.

Ключові слова: сімейна медицина, іноземні студенти, викладання англійською мовою.

The article considers the certain methodical peculiarities and specific questions of teaching general practice – family medicine to English-speaking students of international faculty. On the basis of experience the pathways of solving these problems are suggested to be. It was offered the adaptation of national programs to the teaching in foreign countries, active creation of study manuals on English language, with theoretical material according to working program, update and improve tests and situational tasks database, creation of notebook for practical lessons.

Key words: family medicine, English-speaking students, teaching.

Вступ. Сімейна медицина широко поширена в країнах Європи і займає центральне місце в наданні медичної допомоги як найбільш раціональна з погляду економного використання ресурсів охорони здоров'я та ефективного масового обслуговування населення [1, 2]. Лікар загальної практики є спеціалістом, який надає необхідну первинну медико-санітарну допомогу всім членам сім'ї незалежно від їх віку, статі, характеру захворювання, з урахуванням психологічних, соціальних, культурних та індивідуальних особливостей пацієнта і сім'ї [3]. Сімейний лікар може вирішувати до 90% медичних проблем пацієнта, що дає великі економічні переваги [1, 4].

Останнім часом в Запорізькому державному медичному університеті спостерігається збільшення кількості іноземних студентів, які отримують медичну освіту англійською мовою. Проте наш досвід викладання іноземним студентам свідчить про наявність певних організаційно-методичних особливостей, пов'язаних з викладанням англійською мовою і контингентом студентів.

Основна частина. Згідно з навчальною програмою на вивчення дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» відводиться 50 годин практичних занять і 40 годин самостійної роботи [5]. Цієї схеми ми дотримувалися при проведенні занять з англомовними студентами.

Практичне заняття з дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» складається з декількох частин. Спочатку спільно з викладачем розглядаються теоретичні питання, проводиться вихідний контроль знань студентів, після цього студентам пропонується практичне застосування знань у вигляді рішення ситуаційних завдань. Видами навчальної діяльності студентів є практичні заняття та самостійна робота. Практичні заняття проводяться на клінічних базах кафедри загальної практики – сімейної медицини КУ «Центр первинної медико-санітарної допомоги №6» і в КУ «Центральна лікарня №4 Заводського району». Особливу увагу при розборі теоретичного матеріалу приділяється питанням місця сімейної медицини у за-

гальній структурі охорони здоров'я, принципам сімейного обслуговування населення, організації роботи сімейного лікаря, медико-соціальним аспектам здоров'я населення, діяльності сімейного лікаря в умовах страхової медицини, диспансеризації, реабілітації, питанням долікарської допомоги при найпоширеніших захворюваннях внутрішніх органів, організації роботи денних і домашніх стаціонарів, профілактичної медицини [1-4]. Мала місце необхідність адаптації вимог вітчизняної програми і особливостей викладання дисципліни в зарубіжних країнах, відмінності у програмах ведення амбулаторних пацієнтів терапевтичного профілю з урахуванням трьохетапності надання медичної допомоги, проведенні диспансеризації здорових і хворих, оформлення медичної документації.

При підготовці курсу практичних занять перед нами постала проблема відсутності навчальних матеріалів англійською мовою. В першу чергу це стосувалося методичних вказівок до проведення практичних занять. Тому нашою першочерговою задачею була їх адаптація та переклад на англійську мову. В наших методичних вказівках та посібниках до проведення практичного заняття для студентів наводиться тема заняття, його актуальність, навчальні цілі, перелік питань до самостійної теоретичної підготовки, практичних навичок, необхідний теоретичний матеріал, ситуаційні та тестові завдання, алгоритми надання медичної допомоги. Кращому засвоєнню теоретичних знань та практичних навичок при підготовці до практичних занять та підсумкового модульного контролю сприяє практикум, розроблений співробітниками кафедри..

Використання підготовлених на кафедрі навчально-методичних матеріалів в процесі вивчення дисципліни сприяє кращому розумінню і більш глибокому осмисленню навчального матеріалу. Ефективність викладання загальної практики – сімейної медицини іноземним студентам 6-го року навчання англійською мовою обумовлена також відсутністю мовного бар'єру між викладачем і студентом,

використанням професійної термінології англійською мовою, застосуванням різноманітних наочних посібників.

У ряді випадків деякі труднощі виникали у сприйнятті мовлення викладача студентами-іноземцями, головним чином громадянами Індії, оскільки поза стінами навчального закладу вони найчастіше розмовляють між собою на хінді, а англійську мову використовують переважно для читання підручників і методичних посібників. Крім того, при спілкуванні з хворими, студенти не мають можливості говорити з ними російською мовою, що вимагає участі викладача в процесі курації хворого. Опитування, клінічний огляд хворих, аналіз медичної документації вимагає синхронного перекладу з боку викладача.

З метою перевірки поточного і підсумкового рівня знань англомовних студентів співробітниками кафедри створена база тестових завдань англійською мовою. Поточний контроль у вигляді тестових завдань з теми проводиться в кінці кожного практичного заняття. Результати тестування є складовою частиною оцінки знань студента. Самостійна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними матеріалами: методичними розробками, мультимедійними презентаціями, посібниками, ситуаційними завданнями, збірками тестових завдань.

Перевірка знань студентів здійснюється в кінці циклу на підсумковому занятті завідувачем кафедри у вигляді співбесіди з ними. Крім цього, кожен студент отримує 4 ситуаційні задачі, у результаті вирішення яких він повинен сформулювати клінічний діагноз, запропонувати план обстеження пацієнта, призначити лікування, визначити методи первинної та вторинної профілактики. Підсумковий тестовий контроль включає тестові завдання, які охоплюють всі розділи циклу.

Висновок. Таким чином, підвищенню ефективності викладання дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» англомовним студентам сприяє активізація роботи по створенню навчально-методичних посібників англійською мовою, зміст яких охоплює весь теоретичний матеріал відповідно до навчальної програми, оновлення і вдосконалення бази тестових завдань та ситуаційних задач клінічної спрямованості, створення і щоденне використання практикуму для закріплення знань студентів.

Література

1. Вища медична освіта України на сучасному етапі / В. В. Лазориниць, М. В. Банчук, О. П. Волосовець [та співав.] // Проблеми сучасної медичної науки та освіти. – 2008. – № 2. – С. 5–10.
2. Лехан В. М. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я : Укр. вимір / В. М. Лехан, Г. О. Слабкий, М. В. Шевченко. – К., 2009. – С. 3.
3. Становлення нової моделі надання первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини в Україні – не данина моді, а об'єктивна реальність / Л.Ф. Матюха, Н.Г. Гойда, В.А. Одринський [та співав.] // Сімейна медицина. – 2013 (48). – №4. – С.157-158.
4. Гіріна О.М. Доцільність реформування амбулаторно-поліклінічної системи та переходу до практики сімейного обслуговування населення / О.М. Гіріна, В.О. Сірик, Н.М. Горобець, Т.І. Калюжна / Сімейна медицина. – 2010. – №3. – С.10-15.
5. Робоча програма з дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» підготовки спеціаліста напряму 1201 «Медицина» спеціальність 7.12010001 «Лікувальна справа», 7.12010002 «Педіатрія». – Запоріжжя, 2014. – 27 с.

УДК 378.147.091.3.016:616.1/.4: 616.314-057.875

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ- СТОМАТОЛОГІВ

Н. С. Михайловська, О. О. Лісова

Запорізький державний медичний університет

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL FEATURES OF TEACHING DISCIPLINE "INTERNAL MEDICINE" FOR STOMATOLOGY STUDENTS

N. S. Mykhailovskaya, O. A. Lisovaya

Zaporizhian State Medical University

Вивчення внутрішньої медицини дуже важливе для студентів стоматологічного факультету, оскільки специфіка роботи лікарів-стоматологів потребує навичок широкого клінічного мислення під час професійної оцінки профільних хворих. Успішне засвоєння майбутніми лікарями-стоматологами основ внутрішньої медицини потребує певних особливостей організації педагогічного процесу. Реалізація навчально-методичних заходів згідно з досвідом, набутим у Запорізькому державному медичному університеті, дозволить студенту-стоматологу отримати бажаний обсяг теоретичних знань, в достатній мірі відпрацювати кожну з практичних навичок, рекомендованих програмою, сформувати клінічне мислення, що в кінцевому результаті забезпечить якісну теоретичну та практичну підготовку сучасного спеціаліста.

Study of Internal Medicine is very important for students of speciality "stomatology", as the specificity of dentist's work requires broad skills of clinical thinking in the professional assessment of patients. Successful mastering of fundamentals of internal medicine by future dentists requires certain organization features of the pedagogical process. The implementation of educational activities, in accordance with the experience of Zaporizhzhia State Medical University, will allow students to get the desired amount of theoretical knowledge, enough to fulfill each recommended by the program practical skills, to form a clinical judgment that provides the high quality theoretical and practical training of specialists.

Вступ. Вивчення внутрішньої медицини дуже важливе для студентів стоматологічного факультету, оскільки

специфіка роботи лікарів-стоматологів потребує навичок широкого клінічного мислення під час професійної оцін-